

BESZÁMOLÓ 2012

A Budaörs területén évtizedek óta folyó régészeti feltárások és helytörténeti kutatások gazdag eredményei lehetővé tették, hogy településünk több ezer éves múltját először időszakos kiállításokon, majd egy állandó régészeti múzeumban mutassuk be a nagyközönség számára. A Régiségbúvár Egyesület kezdeményezésére és Budaörs Város Önkormányzatának támogatásával az önálló intézmény 2002-ben nyitotta meg a kapuit.

A kiállítás termeiben a Budaörs területén előkerült régészeti leletek legérdekesebb és legértékesebb darabjait, valamint rekonstrukciókat és maketteket tekinthetnek meg a Kedves Látogatók. Sok-sok képi dokumentáció és tapintható kiállítás segíti az érdeklődőket a közel 7000 év beutazásában.

Budaörs területe az újkőkor, a rézkor és a bronzkor, majd a vaskor évezredei alatt folyamatosan lakott volt. Igazi jelentőségre azonban a római korban tett szert, mivel Pannonia provincia egyik fontos közlekedési és kereskedelmi útvonala mellett helyezkedett el. A korra jellemző mezőgazdasági központ, egy vidéki kistelepülés volt, amelyet egy oltárkövön tanúsága szerint „Vicus Teutonak” neveztek. A 25 db feltárt kőépület mellett a közel 500 síros temető is gazdag leletanyaggal szolgált.

A helyi romanizálódott kelta lakosság vezetőrétegének egyedülállóan fényűző temetkezési szokására utal négy darab épen előkerült kora római kocsis temetkezési sír is. A szenzációs lelet együttesben a lovakon, vadászkutyákon, fegyvereken kívül előkerültek a szétszerelt római kori utazó kocsik maradványai is, amelyek ilyen jó állapotban ritkán kerülnek elő ásatásokon.

A Városi Régészeti Kiállítás már megalapításakor sem csak egyszerű kiállítóhelyként jött létre, fontos célul tűztük ki, hogy szakszerű, komplex és élményszerű múzeumpedagógiai és kézműves foglalkozásokon keresztül felkeltsük a gyermekek és felnőttek érdeklődését a különböző korok és kultúrák iránt az „Élő Múzeumban”.

1. Általános nyitva tartás: hétfő kivételével minden nap 10-16 óráig

A kiállítás megtekintése és a tárlatvezetés díjtalan!

2. Állandó kiállításaink:

• **„Antik gyökereink, Budaörs múltja a régészeti leletek fényében”**

Állandó kiállítás (3 teremben). Partnerünk a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága és a Budapesti Történeti Múzeum

• **„Kora-római kocsi és ló sírok kincsei”**

Állandó kiállítás (1 teremben). Partnerünk a Magyar Nemzeti Múzeum és a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága

• **„Colonia Iulia Pola – Pula (Horvátország) - Testvérvárosaink kulturális és természeti kincsei”**

Állandó kiállítás (1 terem). Partnerünk az Isztriai Régészeti Múzeum és a Mórícz Zsigmond Magyar Kulturális Egyesület

3. Állandó múzeumpedagógiai programok:

„ÉLŐ MÚZEUM” PROGRAM *(a részvétel díjtalan)*

• **MINDEN SZOMBATON, 10-13 ÓRÁIG CSALÁDI JÁTSZÓHÁZ, KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSSAL**

Január 7. Újévi népszokások felelevenítése

Január 14. Naptárkészítés, a könyvkötészet megismerése

Január 21. Madáretetők készítése és kihelyezése a kertbe

Január 28. Hó-manók és hó-tündérek készítése gyöngyből

Február 4. Téli társasjátékok

Február 11. Valentin napi ajándékok készítése
 Február 18. Velencei maszkok festése
 Február 25. FARSANGI MULATSÁG
 Március 3. Virágos terítők batikolása
 Március 10. Vidám tavaszváró szelforgók készítése
 Március 17. Virágcserepek díszítése sokféle technikával
 Március 24. Húsvéti asztaldíszek készítése
 Március 31. FLORALIA
 Április 14. Pillangós kerti díszek készítése
 Április 21. ÖNKÉNTES FIATALOK NAPJA a Csiki Pihenőkertben
 Április 28. Anyák napi ajándékok készítése
 Május 5. BUDAÖRSI FESZTIVÁL
 Május 12. Májusfák készítése a kertbe
 Május 19. MŰZEUMOK MAJÁLISA a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében
 Május 26. Pünkösdi népszokások felelevenítése
 Szeptember-október – felújítási munkálatok miatt zárva
 November 11. MÁRTON NAP
 November 17. Képeslapok készítése
 November 24. Gyertyaöntés
 December 1. Adventi koszorú készítés
 December 8. MIKULÁS ÜNNEPSÉG
 December 15. Mézeskalács sütés
 December 16. BUDAÖRSI KARÁCSONY a Templom téren

ÉLŐ MŰZEUM
CSALÁDI JÁTSZÓHÁZ
SZOMBATONKÉNT 10-13 ÓRÁIG
A RÉSZVÉTEL DÍJTALAN!

2012

Január

- 7. Újévi népszokások felelevenítése
- 14. Naptárkészítés, a könyvkötészet megismerése
- 21. Madáretető készítése és kihelyezése a kertbe
- 28. Hó-mánók és hó-tündérek készítése gyöngyből

Február

- 4. Téli társasjátékok
- 11. Valentin napi ajándékok készítése
- 18. Velencei maszkok festése
- 25. FARSANGI MULATSÁG és téli tűz szafabábszínház a kertben

Március

- 3. Virágos terítők batikolása
- 10. Vidám tavaszváró szelforgók készítése
- 17. Virágcserepek díszítése sokféle technikával
- 24. Húsvéti asztaldíszek készítése
- 31. FLORALIA – Tavaszközönté római hór mulatság

PROGRAMOK: CSOPORTOS TÁRLATVEZETÉS, ÉLŐ TÖRTÉNELEMÓRA, JÁTSZÓHÁZ, KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS, KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK, SZÜLETÉSNAP, CSALÁDI-BARÁTI, CÉGES RENDEZVÉNYEK

WWW.REGESZETIMUZEUM.HU

ÉLŐ MŰZEUM
CSALÁDI JÁTSZÓHÁZ
SZOMBATONKÉNT 10-13 ÓRÁIG
A RÉSZVÉTEL DÍJTALAN!

Április

- 14. Pillangós kerti díszek készítése
- 21. ÖNKÉNTES FIATALOK NAPJA a Csiki Pihenőkertben
- 28. Anyák napi ajándékok készítése

Május

- 5. BUDAÖRSI FESZTIVÁL
- 12. Májusfák készítése a kertbe
- 19. MŰZEUMOK MAJÁLISA Magyar Nemzeti Múzeum kertjében városunk mindenkit szeretettel!
- 26. Pünkösdi népszokások felelevenítése

PROGRAMOK: CSOPORTOS TÁRLATVEZETÉS, ÉLŐ TÖRTÉNELEMÓRA, JÁTSZÓHÁZ, KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS, KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK, SZÜLETÉSNAP, CSALÁDI-BARÁTI, CÉGES RENDEZVÉNYEK

WWW.REGESZETIMUZEUM.HU

ÉLŐ MŰZEUM
CSALÁDI JÁTSZÓHÁZ SZOMBATONKÉNT 10-13 ÓRÁIG
A RÉSZVÉTEL DÍJTALAN!

VÁROSI RÉGÉSZETI KIÁLLÍTÁS
BUDAÖRSI, KÁROLY KIRÁLY U. 2. TELEFON: (033) 415-428

NOVEMBER

- 11. (vasárnap) MÁRTON NAP a Múzeumban
- Adventi készülődés
- 17. Képeslapok készítése
- 24. Gyertyaöntés

DECEMBER

- 1. Koszorú készítés
- 8. MIKULÁS ÜNNEPSÉG és játszóház (csokoládé öntés, ajándék készítés)
- 15. Mézeskalács sütés
- 16. (vasárnap) BUDAÖRSI KARÁCSONY a Templom téren (történelmi játszóház)

PROGRAMOK: CSOPORTOS TÁRLATVEZETÉS, ÉLŐ TÖRTÉNELEMÓRA - JÁTSZÓHÁZ, KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS, KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK, SZÜLETÉSNAP, CSALÁDI-BARÁTI, CÉGES RENDEZVÉNYEK

NYITVA: KEDD - VASÁRNAP 10.00-16.00 ÓRÁIG
TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: WWW.REGESZETIMUZEUM.HU

• MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAMMODULOK ÓVODAI ÉS ISKOLA CSOPORTOKNAK:

A múzeumpedagógiai csoportos programok a budaörsi óvodáknak és iskoláknak tanítási időben díjtalanok!

- Élő történelemóra: tárlatvezetés, jelmezes drámajáték, arcfestés, íjászat
- Ókori és középkori társasjátékok, játékos feladatlapok
- Kézműves foglalkozások (agyagozás, ékszer és jelmezkészítés, stb.)
- Régészeti és restaurálási gyakorlat
- Ókori és középkori ételek készítése, lepénysütés a kemencében

Óvodásoknak:

- Mamut lesen az őskorban
- Asterix és Obelix nyomában
- Íjászedzés Árpád vezér törzsében
- Mátyás király meséi

Általános iskolásoknak:

ŐSKOR

- Minden kezdet nehéz, kőbaltával az életben maradásért
- Élet a bronzkorban
- Utazás a Nílus mentén
- Anubisz birodalmában

RÓMAI KOR

- Vásári forgatag a Forum Romanumon
- A hódító légiók nyomában
- Élet-halál az arénában
- Aeneas útja Trójából Itáliába
- Római Istenek és ünnepek
- Római lakoma és mulatság

HONFOGLALÁS-KOR

- Vándorlás a pusztákon, élet a jurtában
- Törzsfőnök választás és vérszerződés
- A Csodaszarvas nyomában
- Emese álma és utódai
- Sámántánc és lakoma a tűz körül

KÖZÉPKOR

- István király törvéynapja
- Apródképző iskola és lovagi torna
- Középkori vásár, csepűrágókkal és mutatványosokkal
- Királyi lakoma és udvari bolond verseny

4. Jelentősebb rendezvények az intézményben, városi ünnepek

A programokon való részvétel díjtalan!

- Farsang – február 25.
- Floralia (Húsvét) – március 31.
- Budaörsi Fesztivál – május 5.
- Múzeumok Éjszakája – június 23-24.
- Budaörs Napja, Idesüss – augusztus 25.
- Kulturális Örökség Napjai – szeptember 15-16.
- Múzeumok Őszi Fesztiválja, Márton Nap – november 11.
- Mikulás ünnepség – december 8.
- Budaörsi Karácsony, Templom tér – december 16.

5. Országos szintű rendezvények a Városon kívül:

- BUDAPEST, Múzeumok Majálisa, Magyar Nemzeti Múzeum kertje – május 19-20.
- BUDAPEST, Vajdahunyad vár, Játék Kiállítás – május 26-28.
- VISEGRÁD, Középkori Palotajátékok – július 7-8.
- BUDAPEST, Sziget Fesztivál, Múzeumsziget – augusztus 5-11.
- SZOMBATHELY, Savaria Fesztivál – augusztus 25-26.

Budaörsi Fesztivál, játszóház a Szabadság úton

SZENT MÁRTON NAP

2012. november 11. vasárnap
10-14 óráig

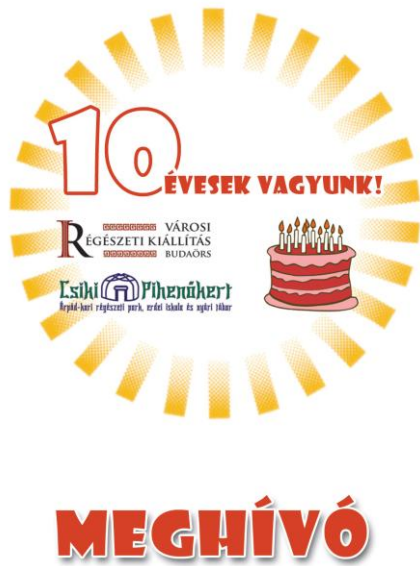
Városi Régészeti Kiallítás • Budaörs, Karolyi király u. 2.

10.00 – 12.00	12.00 – 13.00
Márton napi népszokások felelevenítése, ELŐ LIBÁK simogatása készenyő foglalkoztatás, népi játékok, lószét és libavadászat	Márton napi népi ételek készítése közösen a kemencében és bográcsban tárkonyos libungolevén, túltölti lapény, sült tük és gősztye, forrált bor és mágius grógrica
12.30 – 13.00	13.00 – 14.00
Üborszentelés VARGA JÁNOS plébános sty közreműködésével a Csiki Pihenőkert teatrvárosi Európa-kertjében lezárult szőlőből készült bor kóstolása	MÁR 10 ÉVESEK VAGYUNK! a „Múzeum” születésnapi ünnepsége Tortaszüls és zenés-táncos mulatság

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

VÁROSI RÉGÉSZETI KIALLÍTÁS BUDAÖRS

Múzeumok Majálisa, Magyar Nemzeti Múzeum kertjében

Sziget Fesztivál, Múzeumsziget

Vajdahunyad vár, Játék Kiállítás

Visegrádi Palotajátékok

6. UTAZÓ MÚZEUM PROGRAM

A budaörsi Régészeti Múzeum és Árpád-kori régészeti park a kiállítótermek kötöttségéből kilépve szeretné minél szélesebb körben megismertetni a nagyközönséggel az ókori és a középkori világ sok-sok csodáját és szépségét, az akkor élt emberek hétköznapijait és ünnepeit, amelyek még ma is nagy hatással vannak ránk. Szakembereink és önkéntes segítőink korhű ruhákban, „kincsekkel” megtöltött nagy faládákkal, jurtával és légiós sátorral járják az országot és igyekeznek minden kíváncsi kérdésre válaszolva, újszerű és kreatív múzeumpedagógiai foglalkozásokkal közel hozni Önhöz a múlt világát.

- **„Ókori kalandpark”**: a résztvevők szemléletes és játékos formában ismerkedhetnek meg az ókor jeles eseményeivel, birodalmaival, híres hadvezéreivel, művészeivel és mítoszaival. A hősök mellett azonban a történelem egy „másik arcával”, a hétköznapi emberek életével is találkozhatnak a kreatív foglalkozásokon, ahol a tankönyvek száraz tényei helyett műtárgymásolatok, jelmezek, ékszerek, használati felszerelések, páncélok, fegyverek és a látogatók által saját kezűleg készített tárgyak segítségével elevenedik meg a múlt egy részlete. Fából és más természetes anyagokból készült társasjátékaink, ügyességi és elméleti feladataink révén közelebb kerülhetnek a gyermekek és a játékos kedvű felnőttek is a fáraók titokzatos világához, a trójai háború hőseihez, vagy éppen a római kori Pannonia lakóihoz. Vidám akadálypályánk segítségével egy gladiátoredzést, vagy egy légiós katonai kiképzés is kipróbálhatnak a résztvevők, teljes menetszerelésben. A „hódító hadjárat” után elismerő oklevelet kapnak a császártól és a zsákmányolt kincseket és rabszolgákat is hazavihetik. Amíg a férfiak izzadnak, addig a hölgyek megismerkedhetnek az ókori szépségápolás, smink, frizurák és divat titkaival, viselkedési szabályaival.

- **„Nomád kalandpark”**: honfoglaló őseink nomád életének szépségeit és fáradalmait ismerhetik meg a résztvevők a berendezett jurtában a hagyományos viseleti darabokat, használati tárgyakat kipróbálva. A nemezelés, szövés-fonás, agyagozás és poncolás fortélyainak elsajátítása után, akár már saját maguknak is készíthetnek jelmezeket. Az íjászat és a „baranta” különböző mozgásformáinak gyakorlása közben kifáradt vitézeink a sámán által készített gyógyfőzetekkel frissülhetnek fel. Törzsünk több mint ezeresztendő sámánjának ládájában sokféle hangszert és rovásírásos táblát is találhatnak a kíváncsiak, amelyeket megfejtve ősi titkok nyomára bukkanhatnak. A Csodaszarvas nyomát keresve sok-sok játékos feladatot kell a fiatal legényeknek és leányoknak teljesíteni, hogy a törzs vezetői teljes jogú taggá avassák őket a végén.
- **„Középkori kalandpark”**: egy hamisítatlan középkori nemesi udvar életével, szokásaival és jellegzetes hőseivel ismerkedhetnek meg a résztvevők. Az uralkodó, a lovagok és úrhölgyek, a gyóntató szerzetes, az udvari orvos, költő, zenész, szakács és pincemester bőrébe bújva játékos feladatokat kell teljesítenie a bátor jelentkezőknek. Javasasszonyunk a középkori gyógymódokkal és bájitalokkal, míg udvari alkimistánk a bölcsek kövének előállításával ismerteti meg az érdeklődőket. Az íjászat, a bajvívás és lovagi torna kipróbálása után egy gyönyörű szerelmes verssel kell szívük hölgyét megörvendeztetni a hős férfiaknak. Az úrhölgyek megismerkedhetnek a gótikus és reneszánsz divattal, hajviselettel és táncokkal. Az alkotó kedvűek sokféle kézműves foglalkozást próbálhatnak ki és pihenésként a népszerű középkori táblás és ügyességi játékokkal szórakozhatnak. Pénzverőműhelyünk segítségével az erszényüket is megtölthetik a játékosok. Fából készült makettjeink és térképeink összerakásával pedig a kombinációs és vizuális képességeiket fejleszthetik a kalandpark látogatói.
- **„Középkori ünnepi játszóház”**: a húsvéti, pünkösd, Márton napi, adventi és karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó hagyományos népi és polgári szokásokat igyekszünk a résztvevőkkel közösen feleleveníteni. Kézműves foglalkozásokkal, régi társas és ügyességi játékokkal, énekekkel, versekkel és táncokkal tesszük hangulatossá és emlékezetessé az ünnepi készülődést a csoport számára.
- **„Élő történelemóra”**: játékos formában ismerkedhetnek meg a diákok az éppen tanult történelmi korszak egy „másik arcával”. A tankönyvek száraz tényei mellett ezeken a foglalkozásokon jelmezek, használati tárgyak, fegyverek és saját kezűleg készített díszletek segítségével elevenítik meg közösen a múlt egy részletét. Drámajáték foglalkozásaink élmény gazdag technikákkal egészíthetik ki az irodalom órákon tanultakat is. Foglalkozásaink 2x45 perces modulokból állnak.

Néhány kedvcsináló a legnépszerűbb témáinkból, amelyek alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom, felső tagozaton a történelem, az irodalom és a művészettörténet órákhoz kapcsolódnak:

Magyar népmesék világa
 Mondák és legendák a magyar történelemből
 Dinoszaurusz és mamutvadászat az őskorban
 Utazás a Nílus mentén Ré és Anubisz birodalmában
 Trójai háború és az Olümposzi istenek világa
 Görög-római művészet és színjátszás
 A hódító légiók nyomában
 Élet és halál az Arénában
 Pannonia felfedezése
 A Csodaszarvas nyomában
 Honfoglaló őseink élete és kalandozásai
 Királyok, lovagok és az egyáltalán nem „sötét” középkor
 Mátyás király és a reneszánsz művészet
 Végvárok és rózsakertek, avagy török világ Magyarországon

Az „Újvilág” kialakulása, a gyarmatosítás és a függetlenségi háborúk kora
Amerikában

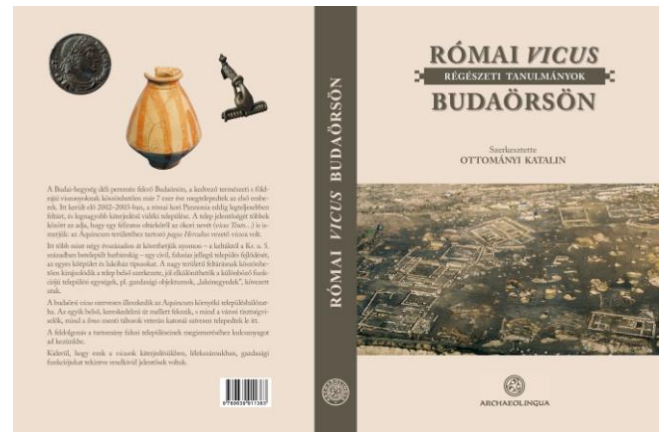
A forradalmak kora, Bastille-től Pest-Budáig

„Rabok legyünk, vagy szabadok?”- az 1848-49-es szabadságharc a művészek
szemével

7. Tudományos tevékenységünk:

- A Budaörsön előkerült régészeti leletek tudományos feldolgozásában való részvétel. A **„Római vicus Budaörsön” c. tanulmánykötet** kiadása az Archeolingua Kiadóval közösen.

- Részvétel az országos régészeti konferencián és kiállításon. **ARCH-EXPO** Visegrád, október 24-26.

- Részvétel két nagy európai múzeumi szervezet projectjeiben és konferenciáin:
1. Archaeological Open Air Museums
OpenArch partner project (EU Culture Programme 2011-15)
2. International Association of Children's museums (HOII)

Támogatásukat köszönjük.

Budaörs, 2013. január 07.

Tisztelettel:

dr. Mester Edit

Régiségbúvár Egyesület

